

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Декан педагогічного факультету

Олефіренко Т.О.

«31» серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
СІМЕЙНА ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА
освітньої програми Дошкільна освіта
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності 012 Дошкільна освіта
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Шифр за навчальним планом ВВ2.6

Київ 2023

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «Сімейна дошкільна педагогіка», затвердженої на засіданні Вченої ради УДУ імені Михайла Драгоманова «7» грудня 2022 року, протокол №6.

Розробник програми: Козак Т.В., доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти.

Затверджено на засіданні кафедри дошкільної освіти «28» серпня 2023 р., протокол №1.

Завідувач кафедри

Цветкова Г.Г.

I. Опис дисципліни

Шифр дисципліни ВВ2.2.10

Загальна характеристика дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка	Кількість кредитів – 3		Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемно пошуковий, мультимедійний, фасилітації, кейс-стаді, Google meet, Moodle - інтернет-конференція Cool Meet
	Загальна кількість годин 90		
Спеціальність 012 Дошкільна освіта	Денна	Заочна	
	Лекції		
Освітній рівень бакалавр			
Вибіркова	18	10	
	Семінарські/практичні заняття		
	16	17	
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом – 3	Лабораторні заняття		
	-	-	
	Самостійна робота		
	56	63	
Семестр – 5			Форми поточного контролю: тестування оцінювання практичних завдань
Тижневе навантаження (год.): - аудиторне: 2 - самостійна робота: 5	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання: українська	1:2	1:2	

Предмет вивчення навчальної дисципліни

Форми та методи організації та здійснення виховного процесу в сім'ї, що визначають розвиток особистості дітей.

Міждисциплінарні зв'язки – філософія, соціологія, загальна педагогіка, дошкільна педагогіка, методика дошкільного виховання, культурологія, вікова психологія.

Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета – ознайомлення з конструктивними методиками розвитку в контексті типології сучасної сім'ї як соціальної інституції зорієнтований на забезпечення студентів знаннями про специфіку сімейного виховання; роль батьків та інших членів родини у формуванні особистості дитини.

Завдання курсу – вивчення студентами курсу визначаються вимогами освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра, а також специфікою майбутньої професійної діяльності і полягають у наступному:

- формувати у студентів знання про сімейну дошкільну педагогіку як наукову галузь педагогіки;
- ознайомлення із закономірностями становлення та функціонування інституту сім'ї в Україні;
- формувати у студентів планувати, організувати і реалізовувати пізнавальні, розвивальні та виховні складові родинного виховання;
- ознайомити студентів із сучасними підходами до сімейного виховання;
- ознайомити студентів із особливостями статевої ідентифікації хлопчиків і дівчаток та врахування цього фактора у сімейному вихованні.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

№ з/п	Програмні результати навчання	Компетентності
1	ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
2	ПР-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і	КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

	технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.	
3	ПР-06. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.	КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку та підтримки видів діяльності ініційованої дитиною.

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредитів ЄКТС 90 годин.

№п/п	Назви модулів і тем	Кількість годин денна форма навчання					Кількість годин заочна форма навчання				
		Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС
Модуль 1. Теоретичні основи розвитку родинного виховання в Україні											
1.	Сімейна дошкільна педагогіка як педагогічна наука	10	4	2	-	4	18	2	2	-	14
2.	Сім'я як провідний фактор соціалізації особистості	10	2	2	-	6	11	2	2	-	7
3.	Роль членів родини у сімейному вихованні	10	2	2	-	6	11	2	2	-	7
Модуль 2. Організація різних видів діяльності дитини в сім'ї											
4.	Ігрова діяльність дитини в сім'ї	12	2	2	-	8	12	2	3	-	7
5.	Трудова діяльність дитини в сім'ї	12	2	2	-	8	9	-	2	-	7
6.	Естетична діяльність дитини в сім'ї	12	2	2	-	8	11	2	2	-	7
7.	Мовленнєва діяльність дитини в	12	2	2	-	8	9	-	2	-	7

	сім'ї										
8.	Природнича діяльність дитини в сім'ї	12	2	2	-	8	9	-	2	-	7
Разом		90	18	16	-	56	34	10	17	-	63

IV. Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

№ з/п	4.1. Назва модулів, тем та їх зміст	К-ть годин	
		Всього	в т.ч. лекцій
1.	<u>Модуль I. Теоретичні основи розвитку родинного виховання в Україні</u>		
1.1.	<u>Тема 1. Сімейна дошкільна педагогіка як педагогічна наука</u> <i>Зміст теми</i> Пріоритети виховання дітей у сучасній сім'ї. Поняття про шлюб і сім'ю: зміст терміна «шлюб», його походження; сім'я, її ознаки. Система методів сімейного виховання, її характеристика (виховні впливи: когнітивні, емоційні, поведінкові). Авторитет батьків. Види авторитету (формальний, функціональний, особистий). Сутність та зміст батьківського авторитету. Принципи побудови ефективної комунікації у дитячо - батьківських стосунках (Т. Дрейкус, Х. Джайнотт, Т. Гордон). <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> <i>основні: [1-10]</i> <i>допоміжні: [1-7]</i>	2	2
1.2.	<u>Тема 2. Сім'я як провідний фактор соціалізації особистості</u> <i>Зміст теми</i> Процес розвитку дитини до народження. Дослідження вчених в галузі перинатальної педагогіки і психології. Особливості соціалізації дитини в сім'ї. Рання соціалізація дитини у сім'ї, її механізми. Психологічні механізми соціалізації, за допомогою яких батьки впливають на своїх дітей: ідентифікація і наслідування, підкріплення. Особливості материнської і батьківської любові. Моделі поведінки батьків. Типи матерів та їх вплив на формування дитини. Функції батька у вихованні дитини. Вплив братів і сестер. Виховання близнюків. Діти без батьків. Діти в прийомній сім'ї. Вплив дідусів і бабусь на виховання	2	2

1.3.	<p>дитини.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> <i>основні: [1-10]</i> <i>допоміжні: [1-7]</i></p> <p><u>Тема 3. Роль членів родини у сімейному вихованні</u> <i>Зміст теми</i></p> <p>Стилі сімейного виховання. Заохочення і покарання як способи регуляції поведінки дитини. Психологічні умови їх ефективності (біхевіоризм, психоаналіз, гуманістична психологія). Дисциплінування дій дитини у сім'ї та його значення для морального розвитку. Система батьківського контролю (вимоги, заборони, санкції). Види порушень сімейного виховання: гіпопротекція, гіперпротекція (потураюча і домінуюча), гіперсоціалізуюче виховання (за типом підвищеної моральної відповідальності), емоційне пригноблення, суперечливе виховання, жорстоке поводження, їх вплив на розвиток дитини.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> <i>основні: [1-10]</i> <i>допоміжні: [1-7]</i></p>	2	2
2.1	<p><u>Модуль 3. Організація різних видів діяльності дитини в сім'ї</u></p> <p>2.1. <u>Тема 1. Ігрова діяльність дитини в сім'ї</u> <i>Зміст теми</i></p> <p>Гра – активна форма пізнання навколишньої дійсності Завдання керівництва ігровою діяльністю. Внутрішні закони розвитку гри як діяльності. Іграшка – своєрідний морально-етичний еталон явищ соціальної дійсності. Теоретичні основи дослідження ігрової діяльності у концепціях К.Грооса, Е.Еріксона, А. Валлона. Загальна структура ігрової діяльності за О.Леонтьєвим. Класифікації ігор дітей. Модель керівництва ігровою діяльністю дітей. Основні способи включення дорослого в підготовку до гри. Збагачення ігрової діяльності дітей дошкільного віку.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> <i>основні: [1-10]</i> <i>допоміжні: [1-7]</i></p> <p>2.2. <u>Тема 2. Трудова діяльність дитини в сім'ї</u> <i>Зміст теми</i></p> <p>Особливості трудової діяльності дітей дошкільного віку. Види дитячої праці та їх вплив на розвиток особистості в дошкільному віці. Форми організації</p>	2	2

2.3.	<p>дитячої праці. Основні методи і прийоми керівництва трудовою діяльністю дошкільників. Створення умов для реалізації трудового виховання дітей у умовах сім'ї.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> основні: [1-10] допоміжні: [1-7]</p> <p><u>Тема 3. Естетична діяльність дитини в сім'ї</u> <i>Зміст теми</i></p> <p>Естетичне виховання дитини в сім'ї як психолого-педагогічна проблема. Особливості образотворчої, музичної, театральної та літературної діяльності дитини дошкільного віку. Художньо-естетичний розвиток дітей: напрями удосконалення підготовки майбутніх педагогів до взаємодії з сім'ями вихованців.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> основні: [1-10] допоміжні: [1-7]</p>	2	2
2.4	<p><u>Тема 4. Мовленнєва діяльність дитини в сім'ї</u> <i>Зміст теми</i></p> <p>Сутність феномена «мовлення» як предмета дослідження. Мовленнєва діяльність, її сутність та характеристика. Слухання й говоріння як види мовленнєвої діяльності. Роль сім'ї у вихованні мовної особистості.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> основні: [1-10] допоміжні: [1-7]</p>	2	2
2.5	<p><u>Тема 5. Природнича діяльність дитини в сім'ї</u> <i>Зміст теми</i></p> <p>Сутність поняття природничої діяльності дітей дошкільного віку. Діяльність закладу дошкільної освіти та сім'ї з екологічного виховання дітей дошкільного віку. Роль сім'ї у вихованні природничо- екологічна компетенції дитини дошкільного віку.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> основні: [1-10] допоміжні: [1-7]</p>	2	

Плани семінарських, практичних, лабораторних занять

Тема 1. Сімейна дошкільна педагогіка як педагогічна наука

План

1. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Визначте пріоритети сімейного виховання. Аргументуйте власну точку зору.

2. Охарактеризуйте методи сучасного сімейного виховання.

3. Сформулюйте педагогічні правила заохочення та покарання в сім'ї.

II. Практична частина.

Підготуйте консультацію для батьків про організацію раціонального харчування дитини.

Запропонуйте план тренінгу з батьками на тему: «Ефективне сімейне виховання дитини».

III. Перевірка виконання самостійної роботи.

1. Підготувати анотований каталог наукових праць присвячених питанням сімейної дошкільної педагогіки та взаємодії закладу дошкільної освіти з сім'єю.

Рекомендовані інформаційні джерела:

основні: 1-10

допоміжні: 1-7

Тема 2. Сім'я як провідний фактор соціалізації особистості

План

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Визначте позитивні й негативні наслідки появи біархатних сімей.
2. Створіть образні моделі різних типів сучасної сім'ї.
3. Представте схему основних функцій батьків і дітей в різні періоди формування сімейних стосунків.
4. Проаналізуйте роль сім'ї у формуванні особистості дитини.

II. Практична частина.

Складіть запитання до бесіди з батьками на тему: «Формування соціокультурної поведінки дитини в сім'ї».

III. Перевірка виконання самостійної роботи.

1. Дослідити тему: «Сім'я як первинне соціальне середовище дитини».
2. Ознайомтесь із законодавчими матеріалами про шлюб, сім'ю, права та обов'язки батьків щодо виховання дітей в Україні.

Рекомендовані інформаційні джерела:

основні: 1-10

допоміжні: 1-7

Тема 3. Роль членів родини у сімейному вихованні

План

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Визначити роль всіх членів родини.
2. Створити образ батька та мати (повна не повна родина).

II. Практична частина.

1. Дайте характеристику батька і мати в родині.
2. Функції сім'ї.

III. Перевірка виконання самостійної роботи.

1. Стилї поведінки батьків та їх вплив на розвиток дитини.
- 2 Основні помилки сімейного виховання

Рекомендовані інформаційні джерела:

основні: 1-10

допоміжні: 1-7

Тема 4. Ігрова діяльність дитини в сім'ї

План

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Особливості домашньої ігрової діяльності.
2. Охарактеризуйте виховну значущість ігрової діяльності дитини.
3. Наведіть приклади всебічного розвитку дитини дошкільного віку в процесі ігрової діяльності.

II. Практична частина.

1. Зробіть добірку різних видів ігор (2 – 3) для дітей різного дошкільного віку.
2. Запропонуйте цікаві ігрові технології для дитячих ігор вдома.

III. Творча частина.

Проведіть з студентами одну гру для дітей дошкільного віку.

IV. Перевірка виконання самостійної роботи.

Проаналізуйте різні види ігор дітей дошкільного віку

Рекомендовані інформаційні джерела:

основні: 1-10

допоміжні: 1-7

Тема 5. Трудова діяльність дитини в сім'ї

План

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Особливості домашньої трудової діяльності.
2. Охарактеризуйте виховну значущість трудової діяльності дитини.

II. Практична частина.

1. Сформулюйте педагогічні правила заохочення та покарання у сім'ї.
2. Створіть конспект організації трудової діяльності дитини вдома, поєднуючи працю з іншими видами діяльності.

III. Перевірка виконання самостійної роботи.

1. Дослідження теми: «Організація трудової діяльності дитини в сім'ї».
2. Проаналізуйте програми розвитку дітей дошкільного віку на трудовий компонент.

Рекомендовані інформаційні джерела:

основні: 1-10

допоміжні: 1-7

Тема 6. Естетична діяльність дитини в сім'ї

План

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Розкрийте значення естетичної діяльності дітей дошкільного віку.
2. Охарактеризуйте образотворчу, музичну, театральну та літературну діяльність дитини вдома.

II. Практична частина.

1. Запропонуйте приклади образотворчого, музичного, театального та літературного мистецтва для дітей та розкажіть як саме ви будете знайомити діток з ними.

III. Перевірка виконання самостійної роботи.

Дослідження теми: «Організація естетичної діяльності дитини в сім'ї».
Рекомендовані інформаційні джерела:

основні: 1-10

допоміжні: 1-7

Тема 7. Мовленнєва діяльність дитини в сім'ї

План

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Охарактеризуйте особливості мовленнєвої діяльності дітей від народження до вступу до школи.

2. Розкажіть як правильно знайомити дітей дошкільного віку з літературою.

II. Практична частина.

1. Покажіть як правильно організувати спілкування батьків з дітьми вдома.

2. Запропонуйте 2(3) вправи для формування правильного мовлення у дітей дошкільного віку.

III. Перевірка виконання самостійної роботи.

1. Дослідження теми: «Організація мовленнєвої діяльності дитини в сім'ї».

2. Добір та систематизація методик діагностики мовлення дітей дошкільного віку.

Рекомендовані інформаційні джерела:

основні: 1-10

допоміжні: 1-7

Тема 8. Природнича діяльність дитини в сім'ї

План

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Розкрийте особливості природничої діяльності дитини в сім'ї.

2. Обґрунтуйте значення природи для дітей та розкажіть про форми, методи та засоби, які можна використати батькам з дітками в навколишньому середовищі.

II. Практична частина.

1. Запропонуйте можливий варіант прогулянки батьків з дітьми.

2. Використовуючи програму «Про здоров'я треба знати, про здоров'я треба дбати» Л. Лохвицька, складіть poradnik для батьків як можна загартовувати дітей природою.(для кожного дошкільного віку)

III. Перевірка виконання самостійної роботи.

1. Дослідження теми : «Організація природничої діяльності дитини в сім'ї».

2. Дослідити Базовий компонент дошкільної освіти на природничий компонент.

Рекомендовані інформаційні джерела:

основні: 1-10

допоміжні: 1-7

Організація самостійної та індивідуальної роботи студентів

№ з/п	Назви модулів і тем	Зміст завдань до СРС	Форми виконання/звітності
Модуль 1. Теоретичні основи розвитку родинного виховання в Україні			
1.	Сімейна дошкільна педагогіка як педагогічна наука	Розробити тренінг для батьків на тему «Ефективне сімейне виховання»	Розробка тренінгу
2.	Сім'я як провідний фактор соціалізації особистості	Розробити запитання до бесіди з батьками на тему: «Формування соціокультурної поведінки дитини в сім'ї».	Розробка запитань
3.	Роль членів родини у сімейному вихованні	Розробити педагогічні правила заохочення та покарання у сім'ї	Розробка педагогічних правил у сім'ї
Модуль 2. Організація різних видів діяльності дитини в сім'ї			
4.	Ігрова діяльність дитини в сім'ї	Портфоліо ігор для дітей різного дошкільного віку в сім'ї	Портфоліо
5.	Трудова діяльність дитини в сім'ї	Сформулювати поради батькам щодо розумних вимог дотримання дітьми правил поведінки у суспільстві	Розробити поради
6.	Естетична діяльність дитини в сім'ї		
7.	Мовленнєва діяльність дитини в сім'ї		
8.	Природнича діяльність дитини в сім'ї		

Рекомендовані інформаційні джерела:

основні: 1-10

допоміжні: 1-7

V. Контроль якості знань студентів

5.1. Форми і методи поточного контролю

Поточний контроль	Підсумковий контроль	Сума
3 курс, 5 семестр		
Змістовий модуль I		
Розробити тренінг для батьків на тему «Ефективне сімейне виховання»	Розробка тренінгу	20
Розробити запитання до бесіди з батьками на тему:	Розробка	10

«Формування соціокультурної поведінки дитини в сім'ї».	запитань	
Розробити педагогічні правила заохочення та покарання у сім'ї	Розробка педагогічних правил у сім'ї	10
Змістовий модуль II		
Портфоліо ігор для дітей різного дошкільного віку в сім'ї	Портфоліо	10
Сформулювати поради батькам щодо розумних вимог дотримання дітьми правил поведінки у суспільстві	Розробити поради	20
Тести з курсу «Сіміна дошкільна педагогіка»	Тести	30
Підсумковий рейтинговий бал – залік		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
80-89	B	добре
70-79	C	
65-69	D	задовільно
60-64	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

VI. Навчально-методична карта дисципліни «Сімейна дошкільна педагогіка»

Курс розрахований на 90 години. З них лекцій 18 год., практичних занять 16 год., самостійної роботи 56 год. Форма контролю – залік.

Тиждень	1	2	3	4	5	6	7	8
Модулі	Модуль 1			Модуль 2				
Лекції								
Дати								
Теоретичні розділи	Сімейна дошкільна педагогіка як педагогічна наука			Організація різних видів діяльності дитини в сім'ї				
Теми лекцій	Сімейна дошкільна педагогіка як педагогічна наука	Сім'я як провідний фактор соціалізації особистості	Роль членів родини у сімейному вихованні	Ігрова діяльність дитини в сім'ї	Трудова діяльність дитини в сім'ї	Естетична діяльність дитини в сім'ї	Мовленнєва діяльність дитини в сім'ї	Природнича діяльність дитини в сім'ї
Семінарська робота	Сімейна дошкільна педагогіка як педагогічна наука	Сім'я як провідний фактор соціалізації особистості	Роль членів родини у сімейному вихованні	Ігрова діяльність дитини в сім'ї	Трудова діяльність дитини в сім'ї	Естетична діяльність дитини в сім'ї	Мовленнєва діяльність дитини в сім'ї	Природнича діяльність дитини в сім'ї
Самостійна робота	Розробити тренінг для батьків на тему «Ефективне сімейне виховання»	Розробити запитання до бесіди з батьками на тему: «Формування соціокультурної поведінки дитини в сім'ї».	Розробити педагогічні правила заохочення та покарання у сім'ї	Портфоліо ігор для дітей різного дошкільного віку в сім'ї	Сформулювати поради батькам щодо розумних вимог дотримання дітьми правил поведінки у суспільстві			
Види контролю	Оцінювання завдань, тести							
	ЗАЛІК							

Тести до курсу «Сімейна дошкільна педагогіка»

1). Особливе значення для розвитку особистості дитини в сім'ї мають наступні умови:

1. Батьківське тепло, взаємна повага в сім'ї, частота й інтенсивність спілкування батьків з дітьми, сімейна дисципліна, методи виховання, які використовуються батьками, приклад батьків.

2. Негайне виконання будь-якого бажання дитини.

3. Наявність у дитини окремої кімнати з якомога більшою кількістю іграшок.

4. Педагогічна освіта батьків.

2). Поясніть, яку роль у сімейному вихованні відіграє приклад батьків. Який психологічний механізм лежить в його основі?

3). Якими, на Вашу думку, є завдання сімейного виховання?

4). Напрями сімейного виховання:

1. Формування всебічно розвиненої особистості.

2. Моральне і етичне.

3. Моральне, фізичне, розумове, трудове, естетичне.

4. Превентивне.

5). А. Макаренко наводить такі види несправжнього батьківського авторитету:

1. Авторитет гуманних людських стосунків.

2. Авторитет придушення, віддалі, педантизму, любові, доброти, дружби.

3. Авторитет грошей.

4. Авторитет сили.

6). Яким, на Вашу думку, є справжній батьківський авторитет?

7). Методи сімейного виховання поділяються на такі групи:

1. Словесні, наочні, практичні.

2. Масові, групові, індивідуальні.

3. Впливу на підсвідомість та свідомість дітей.

4. Переконавання, організації життєдіяльності дітей, стимулювання культури поведінки.

8). Які методи сімейного виховання є найефективнішими?

9). Як часто і при яких обставинах варто застосовувати методи покарання?
Які саме?

10). Перша з п'яти потреб людини за А. Маслоу в ієрархічній структурі:

а) потреба в безпеці та захисті;

б) потреба в повазі;

- в) фізичні потреби;
- г) потреба в приналежності і любові;
- д) потреба в самоактуалізації.

11). Сім'я - це ...

- а) малий колектив;
- б) мала група;
- в) мале суспільство;
- г) мала культура.

12). Провідними мотиваціями подружнього союзу є все, крім однієї:

- а) морально-психологічна;
- б) господарсько-побутова;
- в) сімейно-батьківська;
- г) інтимно-особистісна;
- д) емоційно-досуговая.

13). З плином часу функції сім'ї

- а) змінюються;
- б) залишаються ригідними;
- в) стабілізуються;
- г) спрощуються.

14). У сучасній сім'ї на першому місці стоїть функція:

- а) біологічна;
- б) господарська;
- в) економічна;

г) соціально-психологічна.

15). До типу сім'ї за кількістю шлюбних партнерів відносяться всі, крім однієї (виділіть один невірний відповідь):

а) моногамія;

б) серійна моногамія;

в) полігамія;

г) ендогамія.

16). Егалітарна сім'я передбачає:

а) повну рівноправність чоловіка і дружини;

б) спільне лідерство чоловіка і дружини;

в) безперечне лідерство чоловіка;

г) персональне верховенство жінки.

17). Модель сім'ї, яка приймається суспільством і відбивається в колективних уявленнях, культурі

а) нормальна сім'я;

б) ідеальна сім'я;

в) реальна.

18). Діловий лідер - чоловік, емоційний лідер - дружина

а) бікар'єрна сім'я;

б) егалітарна сім'я;

в) неопатріархальна сім'я.

20). До кризи традиційних сімейних устоїв відносяться:

а) відмова від відданості шлюбу на все життя;

б) інтенсифікацію розлучень;

- в) збільшення числа неповних сімей;
- г) широке поширення абортів;
- д) позашлюбне народження дітей.

21). Який тип сім'ї переважає в сучасному суспільстві:

- а) детоцентричної;
- б) міжпокоління;
- в) автономний;
- г) регулює.

22). Альтернативними шлюбами є:

- а) неповна сім'я;
- б) конкубінат;
- в) сім'я-клуб;
- г) комуна.

23). Патріархальна сім'я

- а) структура влади в сім'ї;
- б) кількість поколінь в сім'ї;
- г) кількість дітей в сім'ї.

VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні:

1. Бондарчук О. І. Психологія сім'ї. Київ: МАУП, 2001. 96 с.
2. Денисюк О. М. Виховання дітей раннього віку в сім'ї (за результатами соціологічних досліджень). Український соціум. 2004. № 1(3). С. 100 – 106.
3. Здоров'я дитини - від родини : колективна монографія. Київ: СПД Богданова А. М. 2006. 220 с .
4. Кононенко П., Усатенко Т. Концептуальні засади української національної школи-родини. Концептуальні засади демократизації та

реформування освіти в Україні. Педагогічні концепції. Київ. 1997. С. 123 – 131.

5. Ковбас Б., Костів В. Родинна педагогіка : навч. посіб. У 3 т. Івано-Франківськ, 2006. Т. 2 Основи родинного виховання. 288 с.

6. Родинна педагогіка : навч.-метод. посіб. [За ред. А. А. Марушкевич]. Київ. ПАРАПАН, 2002. 216 с.

7. Товкач І.Є. Хочу бути мамою, хочу бути татом. Навч. – метод. Посібник. Київ. Видавничий Дім «Слово». 2012. 368 с.

8. Щербакова К. Й., Григоренко Г. І. У сім'ї росте дитина. Київ. Неопалима купина. 2006. 240 с .

9. Щербань П. М. Пам'ятай ім'я своє: Заповіді сімейної педагогіки : навч. посіб. Київ. Вища шк. 2006. 191 с.

10. Школа для батьків / В. Бондаровська, О. Бабенко, О. Возіянова та ін. Київ. Батискаф : Аванпост – Прим. 2003. 320 с .

Допоміжні:

1. Борин Г. В. Особистісно-діяльнісний підхід у підготовці майбутніх педагогів-вихователів до роботи з батьками дітей раннього віку. Вісник Прикарпатського університету. Педагогіка. Івано-Франківськ. 2008. Вип. XIX-XX. С. 187-192.

2. Врочинська Л. Садок і родина: виховуємо дітей гуманними. Дошкільне виховання. 2006. № 6. С. 12-14

3. Гавриш Н. Логоритміка як засіб взаємної співпраці. Вихователь методист дошкільного закладу. 2012. № 5. С. 62-73.

4. Дитина: Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років (3-тє видання, доопрацьоване і доповнене). Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. 492 с.

5. Долинна О. Батьки в дошкільному закладі: споживачі та гості чи партнери односторонці? Дошкільне виховання. 2007. № 1. С. 6-8.

6. Заброцький М. М. Основи вікової психології: [навч. посіб.] Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2006. 112 с.

7. Залізник А. М. Особливості системи підготовки майбутніх вихователів до роботи з батьками з морального виховання старших дошкільників. Вісник Черкаського університету : Серія : Педагогічні науки. Черкаси, 2009. Вип. 145. С. 38-41.

Інформаційні ресурси

<http://www.mon.gov.ua/> – Міністерство освіти і науки України

<http://kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/index> – Комітет з питань освіти

і науки

<http://www.osvita.org.ua/> – Освітній портал

<http://ped.sumy.ua/> – Українська педагогіка

<http://www.znannya.org/> – Портал Знань

VIII. Доповнення та зміни, внесені до робочої програми в 2023/2024 н.р.